

Kokousaika: Tiistai 3.11.2020 klo 18.30 ei kahvitarjoilua
Kokouspaikka: Lopen kirkon kirkkosali, Pilpalantie 1, Loppi

Asialuettelo:

- 28§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus
- 29§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 30§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta
- 31§ Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- 32§ Kirkkovaltuuston sihteeri
- 33§ Työalojen esittely ja uusien työntekijöiden esittäytyminen kirkkovaltuustossa
- 34§ Talousarvion sitovuustaso 2021
- 35§ Kiinteistökatselmus 2020 ja investoinnit 2021
- 36§ Kirkollisveroprosentti v. 2021
- 37§ Ilmoitusasiat
- 38§ Jäsenten esittämät asiat
- 39§ Valitusosoitus
- 40§ Kokouksen päätös

Lopella 26.10.2020

Outi Siirola
kirkkovaltuuston puheenjohtaja

Kokouskutsu esityslistoineen on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 26.10.2020

Pirjo Kuuluvainen
taluspäällikkö

Pöytäkirja nähtävänä:

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty valitusosoitus, pidetään yleisesti nähtävänä kirkkoherranvirastossa 10.11.-9.12.2020 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00.

Kokousaika	Tiistai 3.11.2020 klo 18.33 – 20.00		
Kokouspaikka	Lopen kirkon kirkkosali, Pilpalantie 1, Loppi		
Jäsenet		läsnä	poissa
	Alho, Aimo	x	
	Auvinen, Minttu	x	
	Hatakka, Jarno	x	
	Kanerva, Risto		x
	Kenttämies, Teppo	x	
	Kuparinen, Marja-Leena	x	
	Kuparinen, Seppo	x	
	Leino, Maria	x	
	Lukana, Anne	x	
	Muhonen, Pieti	x	
	Nevanpää, Kalevi	x	
	Niemelä, Asko	x	
	Niemi, Arja	x	
	Saksala, Eija	x	
	Salomaa, Ari	x	
	Siirola, Outi	x	
	Siivonen, Johanna	x	
	Tuohimaa-Salminen, Kristiina	x	
	Vuorinen, Sakari	x	
	Vesto, Leena, varajäsen	x	
Muut osallistujat	Hynynen, Tuomas, kirkkoherra	x	
	Kuuluvainen, Pirjo, talouspäällikkö	x	
Käsitellyt asiat	§§ 28 - 40		
Allekirjoitus	Outi Siirola puheenjohtaja	Pirjo Kuuluvainen pöytäkirjanpitäjä	
Pöytäkirjan tarkastus	Lopella 3.11.2020		
	Eija Saksala	Ari Salomaa	
Pöytäkirja nähtävänä	Lopen seurakunnan kirkkoherranvirasto 10.11.-9.12.2020 viraston aukioloaikoina maanantai - perjantai klo 9.00 - 12.00		

28§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Puheenjohtaja Outi Sirola avasi kokouksen klo 18.33.
Kirkkoherra Tuomas Hynynen piti alkuhartauden.

29§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu ja esityslista on postitettu kirkkovaltuuston jäsenille 26.10.2020.
Kokouskutsu on ollut nähtävänä seurakunnan ilmoitustaululla 26.10. – 3.11.2020.
Kokouskutsusta on ilmoitettu Lopen Lehdessä 28.10.2020.

Ehdotus: Kirkkovaltuusto suorittaa nimenhuudon ja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

30§ Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijain valinta

Kirkkovaltuusto päätti §3/15.1.2019 noudattaa pöytäkirjan tarkastajien valinnassa aakkosjärjestystä.

Ehdotus: Kirkkovaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Eija Saksalan ja Ari Salomaan. He toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

31§ Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Ehdotus: Kirkkovaltuusto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

32§ Kirkkovaltuuston sihteeri

Kirkkoneuvosto §84 / 1.9.2020

Kirkkovaltuusto valitsi 15.1.2019 §5 pöytäkirjanpitäjäksi toimistosihtööri Merja Zettermanin vuosiksi 2019-2020.

Merja Zetterman jää eläkkeelle 1.10.2020. Kirkkovaltuuston on valittava pöytäkirjanpitäjä hänen tilalleen.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että se valitsee pöytäkirjanpitäjän kokouksiinsa vuoden 2020 loppuun saakka.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §32 / 3.11.2020

Ehdotus: Kirkkovaltuusto valitsee pöytäkirjanpitäjän kokouksiinsa vuoden 2020 loppuun saakka.

Päätös: kirkkovaltuusto valitsi pöytäkirjanpitäjäksi vuoden 2020 loppuun saakka Pirjo Kuuluvaisen.

33§ Työalojen esittely ja uusien työntekijöiden esittäytyminen kirkkovaltuustossa

Kirkkoneuvosto §29 / 13.2.2019

Seurakunnan eri toiminnot ovat aiemmilla valtuustokausilla esittäytyneet kirkkovaltuustossa. Valtuutetuilla on ollut mahdollisuus kysyä ja keskustella eri toiminnoista esittelyn yhteydessä.

Aiemmillä valtuustokausilla uusia työntekijöitä on pyydetty esittäytymään kirkkovaltuuston kokouksiin.

Molemmat käytännöt ovat kirkkoherran arvion mukaan osoittautuneet toimiviksi.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto tutustuu seurakunnan eri työalojen toimintaan seuraavasti:

2 / 2019 Lapsi- ja perhetyö, varhaisnuoriso-, nuoriso- ja rippikoulutyö

3 / 2019 Diakonia, lähetystyö ja partio

4 / 2019 Kirkkoherranvirasto, taloustoimisto ja KIPA

1 / 2020 Jumalanpalveluselämä, kirkkomusiikki, aikuistyö, tiedotus

2 / 2020 Kiinteistö- ja hautaustoimi sisältäen suntion työn, leirikeskus

3 / 2020 Metsätalous

4 / 2020 yhteistyökumppaneiden toteuttamat toiminnot (sairaalasielunhoito, palveleva puhelin, atk-palvelut ym.)

Työalaesittelyjen yhteydessä kutsutaan seurakunnan uudet työntekijät esittäytymään kirkkovaltuustossa.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §33 / 3.11.2020

Ehdotus: Kirkkovaltuusto tutustuu tässä kokouksessa seurakunnan metsätalouteen.

Koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuen kokouksessa 28.4.2020 ei ollut työalaesittelyä. Kirkkoneuvosto ei ole tehnyt asiasta uutta päätösehdotusta, joten tässä kokouksessa toimittaneen kirkkoneuvoston alkuperäisen päätösehdotuksen mukaisesti ja tutustutaan seurakunnan metsätalouteen.

Kirkkoherra on kutsunut kokoukseen esittäytymään uuden toimistosihteri Anita Ruokolaisen, keittäjä-siistijä Jenni Kuosmanen sekä määräraikaisen pastori Terhi Latvalan.

Päätös: Raimo Kerola Kanta-Hämeen Metsänhoitoyhdistyksestä esitteli seurakunnan metsänhoitoa.

Toimistosihteri Anita Ruokolainen, keittäjä-siistijä Jenni Kuosmanen ja pastori Terhi Latvala esittäytyivät kirkkovaltuustolle.

34§ Talousarvion sitovuustaso 2021

Kirkkoneuvosto §88 / 1.9.2020

Lopen seurakunnan taloussääntö 4 § Talousarvion sitovuus

Kirkkovaltuusto päättää talousarvion toiminnallisista tavoitteista sekä määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasoista.

Sitovuustason mukaista määrärahaa ei saa ylittää eikä tuloarviota alittaa. Seurakunnan viranomaiset (hallintoelimet ja viranhaltijat) vastaavat niille määrättyjen sitovuustason mukaan kirkkoneuvostolle, että tuloarviota seurataan ja määrärahoja käytetään talousarvion mukaisesti. Jos sitovuustason mukainen määräraha ei riitä taikka talousarvioon merkitty tuloarvio ei toteudu, seurakunnan viranomaisten on hyvissä ajoin ennen määrärahan loppumista tai tuloarvion alituksen huomattessaan tehtävä määrärahan korotus-esitys taikka esitys tuloarvion tarkistamiseksi kirkkoneuvostolle. Kirkkoneuvoston tulee tarvittaessa viipymättä saattaa asia kirkkovaltuuston ratkaistavaksi. Samoin on meneteltävä, jos tarvitaan kokonaan uusi määräraha ja tuloarvio.

Talouspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto ehdottaa, että kirkkovaltuusto päättää vuoden 2021 talousarvion sitovuustasoista:

- Kirkkoneuvoston osalta talousarvion sitovuustaso on *ulkoinen käyttökate pääluokittain*. Merkittävät ylitykset ja merkittävät poikkeamat talousarviosta hyväksytään kirkkovaltuustossa.
- Työalojen/kustannuspaikkojen osalta talousarvion sitovuustaso on *ulkoinen käyttökate kustannuspaikoittain*. Merkittävät ylitykset hyväksytään kirkkoneuvostossa.
- Työalojen varojen käytöstä vastaavat työntekijät seuraavat *tilikohtaisesti* määrärahojen riittävyyttä ja pyytävät etukäteen kirkkoherran tai talouspäällikön hyväksynnän merkittävälle tilikohtaiselle ylitykselle.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §34 / 3.11.2020

Ehdotus:

Kirkkovaltuusto päättää vuoden 2021 talousarvion sitovuustasoista:

- Kirkkoneuvoston osalta talousarvion sitovuustaso on *ulkoinen käyttökate pääluokittain*. Merkittävät ylitykset ja merkittävät poikkeamat talousarviosta hyväksytään kirkkovaltuustossa.
- Työalojen/kustannuspaikkojen osalta talousarvion sitovuustaso on *ulkoinen käyttökate kustannuspaikoittain*. Merkittävät ylitykset hyväksytään kirkkoneuvostossa.
- Työalojen varojen käytöstä vastaavat työntekijät seuraavat *tilikohtaisesti* määrärahojen riittävyyttä ja pyytävät etukäteen kirkkoherran tai taluspäällikön hyväksynnän merkittävälle tilikohtaiselle ylitykselle.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

35§ Kiinteistökatselmus 2020 ja investoinnit 2021

Kirkkoneuvosto §97 / 22.9.2020

Kirkkoneuvosto asetti kokouksessaan 29.1.2019 kiinteistötyöryhmän toimikaudekseen vuosille 2019-2020. Työryhmän jäsenet ovat Jarno Hatakka, Marja-Leena Kuparinen, Arja Niemi, Outi Siirola ja Sakari Vuorinen.

Kiinteistötyöryhmään kuuluvat virkansa tai työnsä puolesta kiinteistömestari ja taluspäällikkö sekä Riihimäen seurakunnan kiinteistöpäällikkö.

Kiinteistökatselmus suoritettiin 20.8.2020 ja kiinteistötyöryhmä kokoontui 8.9.2020 päättämään ehdotuksistaan korjauskohteiksi. Liitteenä 97a on kiinteistökatselmuspöytäkirja, johon on kirjattu kiinteistöittäin havaittuja puutteita sekä korjaus- ja investointiehdotuksia kustannusarvioineen. Kiinteistötyöryhmän kokousmuistio 8.9.2020 on liitteenä 97b.

Kirkon peruskorjauksen suunnitelmia ei käsitelty kiinteistökatselmuksessa. Kirkon sisä- ja ulkotilojen peruskorjauksen investoinneista tehdään kirkkoneuvostolle ja valtuustolle erillinen ehdotus.

Kirkkoneuvosto päätti 19.3.2019, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Taluspäällikkö arvioi, että rakennusten kunnossapito on pitkällä aikavälillä järkevää, taloudellista ja ympäristön kannalta vähiten kuormittavaa. Samalla voidaan hakea myös suotuisia ympäristövaikutuksia, esim. energiatalouden parantuuessa.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että kirkkovaltuusto merkitsee tiedokseen liitteenä 97a olevan kiinteistökatselmuspöytäkirjan ja päättää vuodelle 2021 korjausinvestoinnit:

- Kesijärven leirikeskus, julkisivuverhouksen uusinta	40.000 euroa
- Kesijärven leirikeskus, astianpesukone	8.000 euroa
- Virastotalo, etupihan ovien uusiminen alumiinioviksi	8.000 euroa

- Hautausmaan huoltorakennus,
- mullansäilytysvarastojen seinät ja katto 15.000 euroa
- huoltotilan / traktoritallin lattian pinnoitus 8.000 euroa

Muut kiinteistöryhmän ehdottamat korjaukset eivät ylitä investointirajaa. Ne merkitään kiinteistöittäin v. 2021 talousarvioon vuosikuluiksi. Vuosille 2022-2023 ehdotetut investoinnit ja korjaukset merkitään tiedoksi ja niistä päätetään tulevina vuosina.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §35 / 3.11.2020
Liite 35a Kiinteistökatselmuspöytäkirja

Ehdotus:

- a) Kirkkovaltuusto merkitsee tiedokseen liitteenä 97a olevan kiinteistökatselmuspöytäkirjan.
- b) Kirkkovaltuusto päättää vuodelle 2021 korjausinvestoinnit:
  - Kesijärven leirikeskus, julkisivuverhouksen uusinta 40.000 euroa
  - Kesijärven leirikeskus, astianpesukone 8.000 euroa
  - Virastotalo, etupihan ovien uusiminen alumiinioviksi 8.000 euroa
  - Hautausmaan huoltorakennus,
mullansäilytysvarastojen seinät ja katto 15.000 euroa
  - huoltotilan / traktoritallin lattian pinnoitus 8.000 euroa

Päätös: Jarno Hatakka ehdotti kirkon katon korjaamisen aikaistamista vuodelle 2021. Kristiina Tuohimaa-Salminen kannatti Hatakan ehdotusta. Kirkkovaltuusto päätti yksimielisesti lisätä 100.000 euron investoinnin vuodelle 2021. Muut investoinnit päätettiin ehdotuksen mukaisesti. Kiinteistökatselmuspöytäkirja merkittiin tiedoksi.

36§ Kirkollisveroprosentti v. 2021

Kirkkoneuvosto §110 / 6.10.2020

Kirkkoneuvosto laatii ehdotuksen kirkkovaltuuston päätettäväksi seuraavan vuoden kirkollisveroprosentin suuruudesta. Kirkkovaltuusto päättää tuloveroprosentista 0,05 prosenttiyksikön tarkkuudella (KL 15:2). Veroprosentti ilmoitetaan verohallinnolle marraskuun puoleenväliin mennessä.

Lopen seurakunnan kirkollisveroprosentti on ollut vuodesta 2017 alkaen 1,75% oltuaan sitä ennen viisi vuotta 1,7 %. Kuluvana vuoden tammi-syyskuun aikana verotulot ovat nousseet edelliseen vuoteen verrattuna 20.221 euroa eli 1,88 %. Korona-pandemia ja työttömyyden lisääntyminen eivät vielä näy kirkollisverotuotoissa, vaikka aiheuttavatkin sekä talouden että toiminnan suunnitteluun huomattavaa epävarmuutta.

Kirkkoneuvosto on antanut työntekijöille talousarvion laatimista varten ns. raamin, jossa mm. palvelu- ja tavaraostojen yläraja on v. 2019 tilinpäätöksen toteutuneet luvut. Talouspäällikön laatima arvio raamin mukaisesta talousarviosta on liitteenä 110a.

Sen mukaan kirkollisveroprosentilla 1,75 ja kirkkoneuvoston keväällä päättämällä talousarviokehyksellä päädyttäisiin n. 55.000 euron ylijäämään. Luvut tarkentuvat talousarvion valmistuessa lokakuun loppupuolella.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöstensä vaikutukset lapsiin. Kirkkoneuvosto on §51 / 19.3.2019 päättänyt, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Taluspäällikkö arvioi, että ehdotettu veroprosentti mahdollistaa suurin piirtein nykyisessä laajuudessa lasten etua toteuttavaa toimintaa, sekä seurakuntalaisten yhdenvertaiset osallistumismahdollisuudet ja ympäristönäkökulmien huomioimisen. Lisäksi ehdotettu veroprosentti luo edellytykset toiminnan määrälliseen ja laadulliseen kehittämiseen kohtalaisissa määrin.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto ehdottaa kirkkovaltuustolle, että se päättää Lopen seurakunnan kirkollisveroprosentiksi 1,75 vuodelle 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

Kirkkovaltuusto §36 / 3.11.2020

Liite 36a Arvio raamin mukaisesta talousarviosta

Ehdotus: Kirkkovaltuusto päättää Lopen seurakunnan kirkollisveroprosentiksi 1,75 vuodelle 2021.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

37§ Ilmoitusasiat –

38§ Jäsenten esittämät asiat

Arja Niemi tiedusteli seurakunnan tekeillä olevan historiikkiteoksen sisällöstä ja toivoi pastori Terhi Latvalan haastattelua Lopen lehteen.

Tuomas Hynynen kertoi, että Lopen kirkon 100-vuotisjuhlaa suunnitellaan helatorstaiksi.

Keskusteltiin Reilun kaupan tuotteista, lähiruuasta ja ympäristödiplomin hakemisesta.

Seppo Kuparinen toivoi seurakunnan 1700-luvulta olevaa maakarttaa nähtäväksi seuraavaan kirkkovaltuuston kokoukseen.

Anne Lukana toi esiin etäkokousten etuja. Kirkkohallituksen poikkeusaikamääräyksellä ne olivat viime keväänä mahdollisia. Sähköiset kokoukset tullevat mahdollisiksi kun eduskunta hyväksyy uuden kirkkolain, joka on kirkolliskokouksen käsittelyssä tällä viikolla.

Kristiina Tuohimaa-Salminen toivoi seurakunnan nettisivuille tietoa seurakunnan ympäristötyöstä ja metsänhoidosta.

39§ Valitusosoitus

Liite 39a Muutoksenhakukiellot ja valitusosoitus

Ehdotus: Liitteen mukaiset muutoksenhakukiellot ja valitusosoitus liitetään kokouksen pöytäkirjaan.

Päätös: ehdotuksen mukainen.

- 40§ **Kokouksen päätös**
Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.00

VALITUSOSOITUS JA MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Pöytäkirja §39 / Liite 39a

MUUTOKSENHAKUKIELLOT**Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot**

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 28-31, 33, 37-40

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan valittamalla ei saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 24 luvun 8 a §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnyсарvon. Kansalliset kynnyсарvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitettut sosiaali- ja terveyspalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitettut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Muun lainsäädännön mukaan päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet: - - -

VALITUSOSOITUS**Kirkollis- ja hallintovalitukset**

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:**1) Hämeenlinnan hallinto-oikeus**

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 1, Hämeenlinna (asiakaspalvelu avoimna ma-pe klo 8.00-16.15)

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuintet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät: 32, 34-36

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät:

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

2) Kirkollisvalitus alistusasiassa

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomaisen ja yhteystiedot:

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli, pöytäkirjan pykälät: - - -

Käyntiosoite: **Näsilinnankatu 26, 7 krs, Tampere (avoinna ma-pe klo 9.00–15.00)**

Postiosoite: **Näsilinnankatu 26 7 krs, 33200 Tampere**

Sähköposti: tampere.tuomiokapituli@evl.fi

Kirkkohallitus, pöytäkirjan pykälät: - - -

Postiosoite: **PL 210, 00131 Helsinki**

Käyntiosoite: **Eteläranta 8, 00131 Helsinki**

Telekopio: **09 1802 350**

Sähköposti: kirkkohallitus@evl.fi

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitus- ja oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana ajankohtana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET SEKÄ VALITUKSEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1383/2018) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 260 € ja markkinaoikeudessa 2 050 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 100 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa ja 6 140 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa.

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.